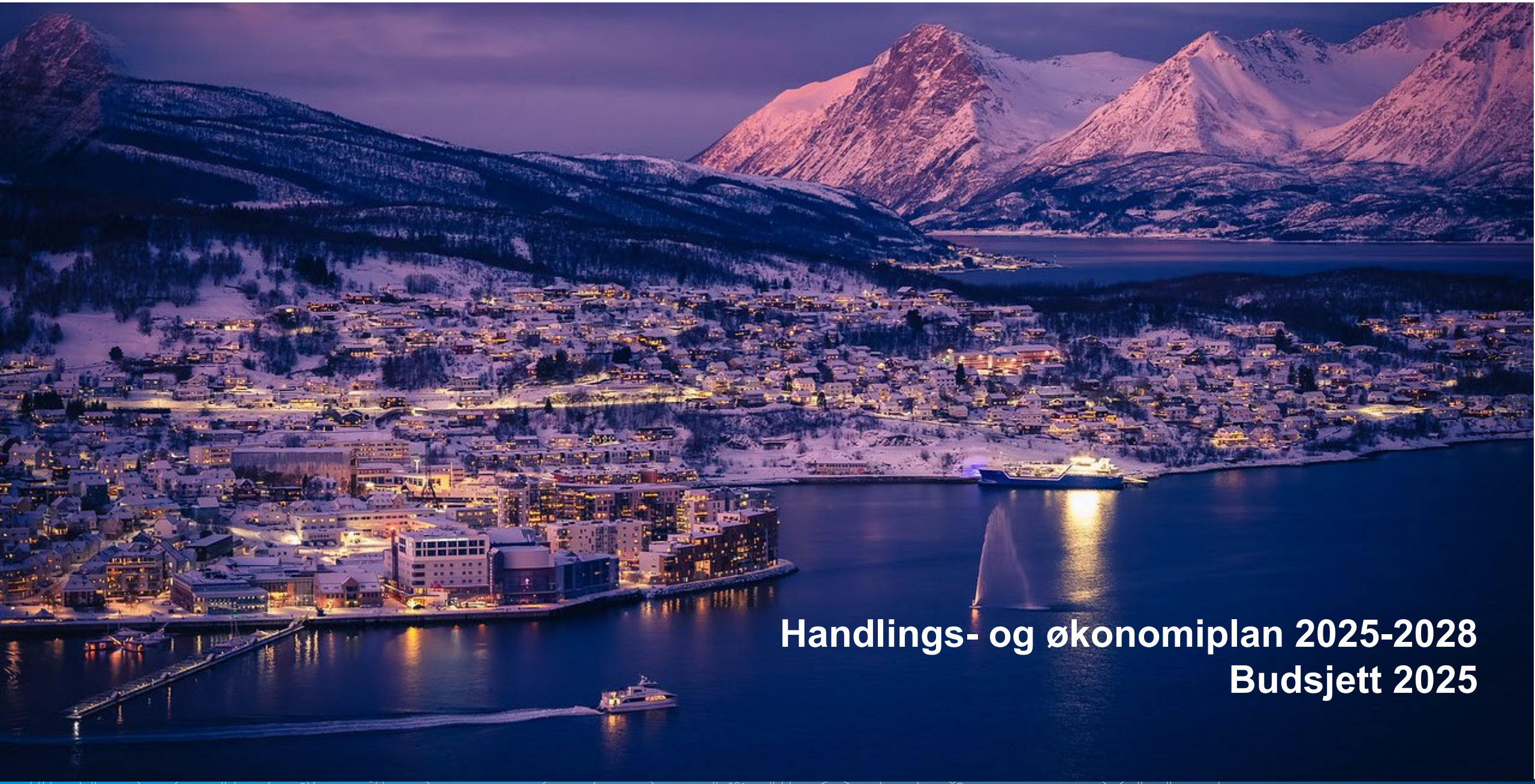

Handlings- og økonomiplan 2025-2028
Budsjett 2025

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

Norge og verden →

Innbyggere i Sirdal får 4000 kroner hver av kommunen

Kraftkommunnen Sirdal nordvest i Agder gir 4000 kroner til hver eneste innbygger, både voksne og barn.

NTB

Oppdatert: torsdag 17. oktober 2024 kl. 07:26

Kommunen har vel 1800 innbyggere, og folk kan selv bestemme hva pengene skal brukes til. Sirdal kommunen er medeier i Å Energi, og i år bruker kommunen en andel av utbyttet fra energiselskapet til innbyggerne.

– Pengene kan brukes til hva de vil, sier varaordfører Isak Liland (H) til NRK.

Kravet for å få pengene er at man må være folkeregisteret i kommunen, og alle må søke innen 31. oktober.

...trømpriser. Den generelle prisstigningen har ...ød å søke, forteller Liland,

Ordførere over hele landet sliter:

KS: Verste pengekrise i kommunene siden 1987

Med Arbeiderpartiet og Senterpartiet i regjering går Kommune-Norge mot sin verste økonomiske situasjon på nær 40 år, viser en gjennomgang KS har gjort.

PENGEKNIPE: Statsminister og Ap-leder Jonas Gahr Støre, her sammen m... Christian Vestre under nyåpningen av Radiumhospitalet i Oslo forrige uke.

HARSTAD KOMMUNE ØKONOMI POLITIKK

– Alvorlige økonomiske utfordringer

– Vi skal gjennom en tøff prosess der bærekraf... handlingsrom for videre satsinger, sier Børge T...

STIG TORE JOHNSEN TROMSØ KOMMUNE KOMMUNEØKONOMI

Varsler kutt, omstilling og en annerledes hverdag: – En perfekt storm

...tør Stig T. Johnsen har mye å stri med. Kommunen styrer mot nytt stort underskudd og er nødt til å ... Foto: Ole Åsheim

...og Ole Åsheim

Publisert: 06.10.24 21:51 Del

...har mål om å snu Tromsø kommunes svake økonomi uten

Nyheter

Eidsvoll Ide eAvis Nyheter TV & podcast Sport Meninger Bærekraft

...må kutte 200 millioner

Ordføreren stålsetter seg for en strammere økonomisk virkelighet.

ORDFØRER: Kari-Anne Opsal er klart på at det blir krevende å få den økonomiske skuta på rett kjøl. FOTO: MARIT LANGSETH

Eirik Leitring

Oppdatert: onsdag 25. september 2024 kl. 08:51

I forbindelse med den mye omtalte skolestrukturen i Harstad fortalte ordfører Kari-Anne Opsal at hun var forberedt på bråk. Hun sier samtidig at det er nødt til gjøres noe.

Forrige uke var hun i et KS-møte i Oslo, hvor tilstanden i økonomien til mange

Skolekuttene blir en katastrof... for mange elever!

Kommunalminister Erling Sande har kalt inn KS til krisemøte. Foto: Lise Åserud / NTB

Kraftige kommunekutt: – Oppleves som krise

Kommunalminister Erling Sande (Sp) kaller inn til krisemøte om kommunenes økonomi. Møtet med KS skjer fredag klokken 15.

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

Nå er det alvor

"Det er urovekkende å se kontrasten mellom virkelighetsforståelsen i stortingssalen og landets kommunestyrer. I Stortinget skryter flertallet av et historisk godt kommuneopplegg. Ute hos lokalpolitikerne er det svært krevende."

Nå er det alvor

Et samlet hovedstyre i KS er svært bekymret over situasjonen i norske kor
og om forståelsen for hva som nå skjer har nådd landets nasjonale politik

Foto: KS

Publisert: 26.09.2024

“ Vi må ha en lik situasjonsforståelse hos nasjonale myndigheter og kommunene. Vårt inntrykk er at det ikke er tilfelle i dag. ”

- Gunn Marit Helgesen

**Dette brevet fra styreleder i KS, Gunn Marit Helgsen, ble sendt til ledelsen i stortingspartiene 25. septembe
på vegne av Hovedstyret.**

Den økonomiske situasjonen i Kommune-Norge forverrer seg for hver dag som går. Det gjelder små og store kommuner og fylkeskommuner, fra nord til sør og øst til vest. Dette er uavhengig av hvordan kommunene kommer ut av inntektssystemet.

Kommunene er ryggraden i det norske velferdssamfunnet. For at kommunene skal kunne ivareta samfunnsoppdraget, må Stortinget nå øke bevilgningene ytterligere enn det som er varslet og styrke det lokale handlingsrommet. Hvis ikke, må landets nasjonale politikere ærlig formidle til innbyggerne hva som er konsekvensene av Stortingets budsjett.

Det er for lite penger til å finansiere det innbyggerne forventer, og de tjenestene kommunene er pålagt av Stortinget. Det må regjeringen og Stortinget ta innover seg – umiddelbart.

Utfordringsbildet for Harstad kommune

- Et høyere driftsnivå enn sammenlignbare kommuner, spesielt innenfor helse og omsorg
- Meget høy og økende netto lånegjeld
- Høye renter og avdrag på lån pga høyt investeringsnivå og høyt rentenivå
- Mangel på arbeidskraft
- Sterkt prispress
- Store demografiske endringer slår inn og utfordrer prioriteringer og strukturer blant annet i form av økende andel eldre og færre elever i skolepliktig alder

Bærekraftige tjenester

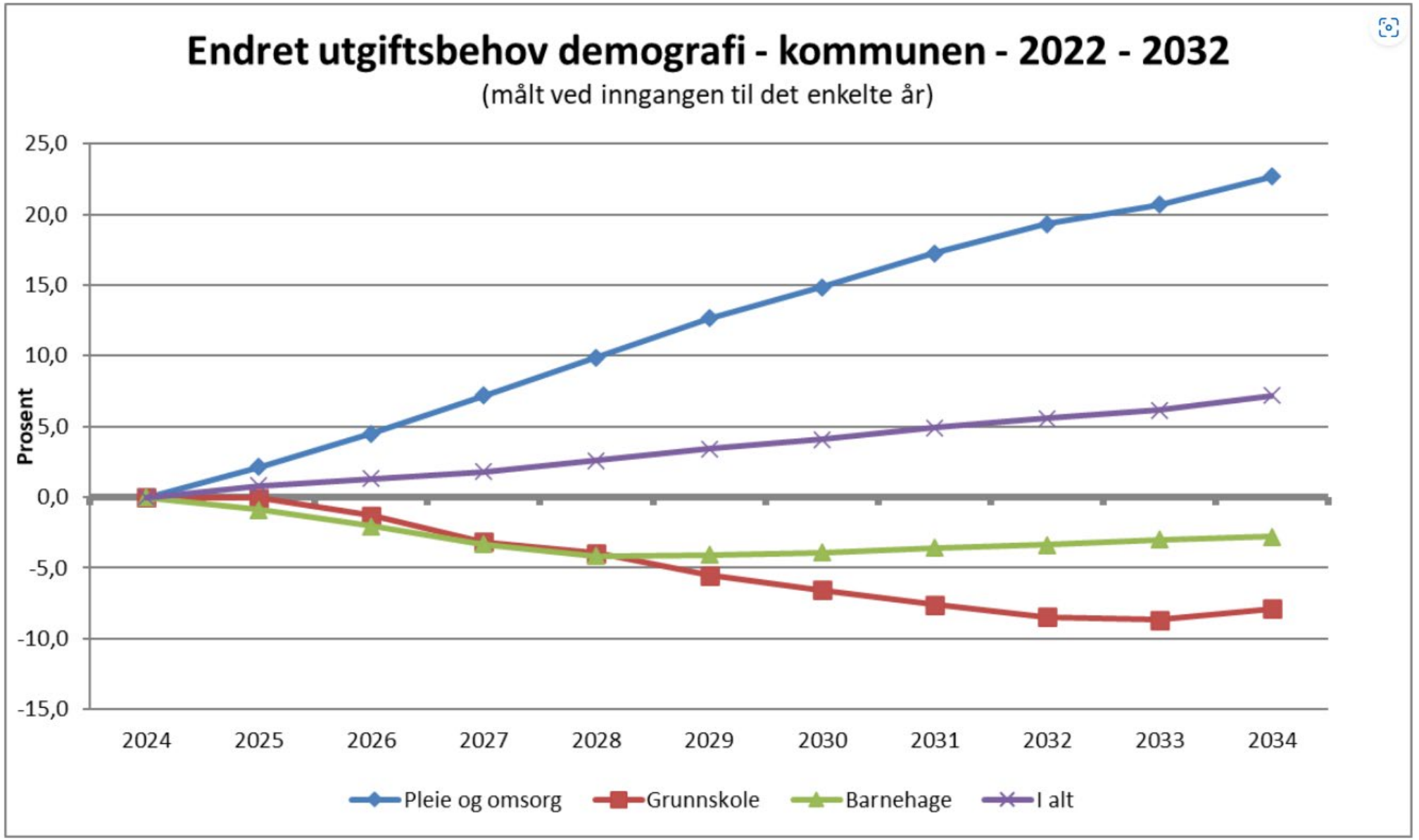

TURNHALL

Fasade øst

0 °C
03.11.24

Endret utgiftsbehov demografi - kommunen - 2022 - 2032
(målt ved inngangen til det enkelte år)
Prosent
25,0
20,0
15,0
10,0
5,0
0,0
-5,0
-10,0
-15,0
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
Pleie og omsorg
Grunnskole
Barnehage
I alt

Drift i ubalanse

- Eksisterende kostnadsnivå for kommunens drift er ikke bærekraftig.
- Kommunen driver med underskudd i driften som i Handlings og økonomiplan 2024-2027 er planlagt finansiert med disposisjonsfond.
- Disposisjonsfondet er anslått til å være redusert til rundt 145 millioner kroner ved utgangen av 2024, og vil dermed snart være tomt uten kostnadsreduserende tiltak.
- Uten at nødvendige kostnadsreduserende tiltak vedtas og gjennomføres vil kommunen bli registrert av Statsforvalter i ROBEK (register over kommuner i økonomisk ubalanse).

Kostnadsreduserende tiltak

- For å adressere disse utfordringene og oppnå økonomisk bærekraft, har kommunestyret den 27.06.24 vedtatt en strategi som inneholder:
  - handlingsregler
  - mål for nøkkelindikatorer
  - overordnede grep

- Sentrale handlingsregler inkluderer et felles ansvar for å løse de økonomiske utfordringene, realistiske vurderinger av inntekter og utgifter, og god virksomhetsstyring.

- Kommunedirektøren har derfor iverksatt et kostnadsreduksjonsprogram i henhold til kommunestyrets vedtatte strategi for økonomisk bærekraft.

- Forslagene til kostnadsreduserende tiltak er innbakt i forslag til Handlings og økonomiplan 2025-2028 og skal på sikt sørge for økonomisk bærekraft.

Kommunestyret behandlet 27.06.24 sak om strategi for økonomisk bærekraft og vedtok dette:

- Harstad kommunestyre vedtar strategi for økonomisk bærekraft.
- Kommunen skal ha mål å gradvis redusere sine driftsutgifter slik at drift i balanse oppnås innen 2026. Netto driftsresultat skal være på minimum 1,75% senest innen år 2029
- Det er et mål at kostnader til drift av tjenester i Harstad kommune skal reduseres ned til gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner i KOSTRA gruppe 9.
- Gjeldsgraden skal reduseres fra 2026 gradvis ned til 100% av driftsinntektene innen år 2035
- Disposisjonsfondet skal være på minimum 10% av driftsinntektene innen år 2030
- Gjennomføring og vedtak om nye investeringer og økte driftstiltak skal tilpasses ovennevnte forutsetninger
- Det er en forutsetning for årlig investeringsramme at det skjer tilstrekkelig sparing som egenandel ved hjelp av midler fra gode driftsresultat
- Kommunedirektøren bes iverksette kostnadsreduksjonsprogram med mål om kostnadsreduserende/inntektsøkende tiltak på årlig kr. 200 mill. innen 2029

Innsparingsmål og innlagte kostnadsreduserende beløp fordelt på tjenesteområdene

- I Handlings- og økonomiplan 25-28 fremmes nå forslag til innsparingstiltak på alle tjenesteområder.
- Kommunedirektøren har fordelt kostnadsreduksjonsmål for alle tjenesteområdene.
  - Målene tar utgangspunkt i kommunestyrets vedtak 27.06.24 om kostnadsreduksjon på 200 mill. kroner innen år 2029.
- Det er nødvendig for budsjettprosessen å legge inn forventede måltall for kostnadsreduksjoner slik at kommunen får et budsjett i samsvar med kommunelov og som statsforvalter kan godkjenne.
- Dersom prosessen videre viser at målene for kostnadsreduksjoner ikke kan nås på et område, må kommunestyret vedta tilsvarende økning på et annet område.
- Harstad kommunestyre vedtok 27.06.24 i sak om strategi for økonomisk bærekraft:
  - *2. Det er et mål at kostnader til drift av tjenester i Harstad kommune skal reduseres ned til gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner i KOSTRA gruppe 9.*
- Dette legges til grunn for kommunedirektørens kostnadsreduksjonsprogram for planperioden med tiltak presentert i økonomiplanen.

Innsparingsmål i mill. kroner for tjenesteområdene fastsettes slik:

Mål tjenesteområder etter KOSTRA gruppe 9	2025 (50%)	2026 (75%)	2027 (80%)	2028 (90%)	2029 (100%)
Grunnskole	10	16	17	19	21
Pleie og omsorg	37	55	59	67	74
Barnevern	7	11	11	13	14
Barnehage	6	8	9	10	11
Kommunehelse	21	34	36	40	44
Sosiale tjenester	3	3	4	5	5
Kultur og idrett	4	6	7	8	8
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1	2	2	2	2
Adm, styring og fellesutgifter	8	11	12	13	15
Andre områder	3	5	5	6	6
Totalt	**100**	**151**	**162**	**183**	**200**

Satsninger i økonomiplanen

- 1. **Bærekraftig økonomi og organisasjon**
- **Mål:** Stabilisere økonomien gjennom kostnadsreduserende tiltak og god ressursutnyttelse.
- 2. **Rekruttering, kompetanse, arbeidstid og bemanning**
- **Mål:** Sikre riktig kompetanse og beholde medarbeidere.
- 3. **Digitalisering og innovasjon**
- **Mål:** Forbedre effektiviteten i tjenesteleveranser gjennom digitale løsninger.
- 4. **Infrastruktur og samfunnsutvikling**
- **Mål:** Bærekraftig utvikling innen klima, miljø, og eiendomsforvaltning.
- 5. **Oppvekst, kultur og integrering**
- **Mål:** Styrke inkludering og pedagogiske tilbud for barn og unge.
- 6. **Helse, omsorg og velferd**
- **Mål:** Håndtere demografiske utfordringer med fokus på forebygging og mestring.

Satsninger i økonomiplanen

Denne strategien legger til rette for en helhetlig og langsiktig utvikling av Harstad kommune med mål om å balansere økonomiske og sosiale behov gjennom digitalisering, bærekraftige løsninger, og målrettede rekrutteringstiltak. Strategien er beskrevet nærmere i kapitlene for de enkelte tjenester.

Ut fra mål i kommuneplanen er det utformet 5 mål som legges inn for alle tjenesteområder. Hovedmålene er i prioritert rekkefølge:

1: Bærekraftig økonomi

2: Bærekraftige tjenester

Skape og levere tjenester på en måte som tar hensyn til økonomiske, miljømessige og sosiale aspekter.

Delmål: Våre innbyggere opplever at vi forebygger, er proaktiv og gir tidlig innsats

Beskrivelse: Dette kan bedre innbyggernes hverdag, og redusere eller utsette behovet for tunge kostnadskrevende tiltak.

3: Attraktiv arbeidsgiver

Godt arbeidsmiljø. Beholde, videreutvikle og rekruttere medarbeidere og ledere. Kontinuerlig forbedring

4: Levende lokalsamfunn

God folkehelse og trygge lokalsamfunn. Økt bolyst. Innovasjon og næringsutvikling. Velfungerende infrastruktur. Mangfold, likestilling og inkludering. Bærekraftig utvikling med fokus på miljø, klima og naturområder.

5: Samarbeid for å nå målene

Samarbeid med lokalmiljø og frivillighet. Tverrfaglig samarbeid.

Investeringer

- Harstad kommune har flere store pågående investeringsprosjekter som skal ferdigstilles høsten 2025 og som krever låneopptak. Dette øker den allerede høye lånegjelden ytterligere.

- I perioden 2026-2028 er investeringene på et mer «normalt nivå» slik at lånegjelden og gjeldsgraden holdes rimelig stabil.

- Rentenivået er fremdeles høyt, men det er spådd rentenedganger i årene som kommer, og disse er hensyntatt i økonomiplanperioden

Store eksisterende investeringer

	Brutto
• Helsehuset	610 mill
• Skole på nordsida (inkl. infrastruktur)	445 mill
• Nedre Gangsås senter	182 mill
• Bergsodden sykehjem – ny fløy	265 mill
• Brannstasjon	200 mill
• Veipakke – kommunal andel av utvidelse	50 mill

Nye investeringer i økonomiplanen

- Den vanskelige driftssituasjonen og det høye vedtatte investeringsnivået gjør at det i utgangspunktet ikke bør legges inn noen nye større investeringsprosjekter i økonomiplanperioden.

- Med et unntak er det er bare foreslått noen få mindre nødvendige investeringsprosjekt samt justering av noen allerede vedtatte investeringsprosjekt.

Uttatte investeringer

- Noen investeringstiltak er foreslått tatt ut av økonomiplanen:
  - Et av disse er
    - Isanlegg Kanebogen stadion til en ramme på 49,9 mill kroner

Nye investeringstiltak

		Ramme	2025	2026	2027
Brannteknisk oppgradering formålsbygg	NY	4 750	4 750		
Kila skole - oppgraderende tiltak mot vanninntrenging	NY	2 250	2 250		
Bergseng bosenter - utvidelse av fellesareal	NY	1 000	1 000		
Bergsodden sykehjem - gjerde	NY	350	350		
Bergsodden sykehjem - skille storstua	NY	500	500		
Stangnes sykehjem - asfaltering	NY	700	700		
Styringssystem for gatelys	NY	2 000	2 000		
Olavsgården - inventar og utstyr	NY	500	500		
Minibuss dagsenter	NY	850	850		
Bil Felleskjøkkenet	NY	1 500	1 500		

Investeringstiltak selvkost - nye

		Ramme	2025	2026
Vann: Lundenes Bessebostad	NY	10 200	10 000	
Vann: Fornying av trykkøkning Grønnebakkan	NY	2 400		2 400
Vann: HVBA SD+ server	NY	3 500	2 500	1 000
Vann: HVBA Inngjerding og porter	NY	1 350	1 350	
Vann: Utskifting av AAS-ledninger Kasfjord	NY	8 600	600	8 000
Avløp: Ny PS ved Felleskjøpet	NY	3 300	3 300	
Avløp: Separering Kongsveien	NY	4 500	4 500	
Avløp: Overvannsledning Torgveien	NY	9 000	2 500	6 500
Avløp: Separering Bergveien	NY	8 000	500	7 500
Avløp: HVBA SD+ server	NY	3 500	2 500	1 000
Feiebil brann 2026	NY	1 250		1 250

Driftsregnskap 2024

- Det anslås et underskudd på 120-150 millioner kroner
- Dette resulterer i at kommunens handlekraft er vesentlig redusert og disposisjonsfondet anslås å være rundt 145 millioner kroner ved utgangen av 2024.

Regjeringens forslag til statsbudsjett

- Regjeringens forslag vil øke kommunenes handlingsrom med 1,0 mrd. kr i 2025 når det er tatt hensyn til merutgifter til demografi og pensjon, samt satsinger innenfor veksten og nytt inntektssystem.

- Harstad kommune får en nominell vekst i frie inntekter 5,4% (landsgjennomsnittet er 5,8%)
  Med kommunal deflator anslått til 4,1% betyr det er realøkning på 1,3% for Harstad (landsgjennomsnittet er 1,87%)

	Kommuner (i mrd. kr.)	Fylkeskommuner (i mrd. kr.)	Kommune-sektoren samlet (i mrd. kr.)
Vekst i frie inntekter	5,15	1,65	6,80
Merkostander demografi	2,50	1,20	3,70
Mindrekostnader pensjon	-0,45	-0,05	-0,50
Satsinger innenfor de frie inntektene	0,40	0,30	0,70
Begrunnet med nytt inntektssystem	1,70		1,70
Øvrig handlingsrom	**1,00**	**0,20**	**1,20**

- I tilleggsproposisjon 1.november foreslår regjeringen å øke kommunens frie inntekter med 4,2 milliarder kroner, noe som gir Harstad kommune ca 19,4 millioner økte frie inntekter.

Forutsetninger for driften 2025-2028

- Før innlagte kostnadsreduksjoner er det budsjettert med videreføring av dagens drift.
- Det er i tillegg lagt inn budsjett på områder som det i 2024 forventes merforbruk som vil bli videreført i 2025 uten tiltak. Dette gjelder Helse og omsorg, økonomisk sosialhjelp samt vintervedlikehold av veiene.
- Renteutgifter er budsjettert i henhold til markedsprognose for utvikling av rentesatsen, samt investeringsplanen og vilkårene i eksisterende låneportefølje
- Avdragsutgifter i henhold til investeringsplan, forventet utvikling i gjeld og avskrivinger
- Det er budsjettert med den aktuarberegnet pensjonskostnaden, som er lavere, enn pensjonspremien. Dette øker utfordringene på sikt siden mellomværet hvert år skal utgiftsføre i regnskapet de neste 7 årene
- Det er budsjettert forventet lønns- og prisvekst
- Alle inntekter fra utbytte HLK Holding samt midler fra Havbruksfondet går over hele økonomiplanperioden til ordinær drift (med unntak av partallsår hvor det er ekstra store utbetalinger fra Havbruksfondet og noe er budsjettert avsatt disposisjonsfond)
  Det er lagt inn inntekter fra Havbruksfondet som hvert år er 3% høyere enn 2 år tidligere.

Driftstiltak – nye

	2025	2026	2027	2028
Bilansvarlig og flåtestyring	850	1 500	1 500	1 500
Eiendomsstrategi	400			
KPA - kommuneplanens arealdel	1 000			
KPS - Kommuneplanens samfunnsdel	200			
Renhold "nye" innleide formålsbygg	2 100	2 100	2 100	2 100
Energi og leieutgifter "nye" innleide formålsbygg	4 250	4 250	4 250	4 250
Styrking vedlikehold park og idrettt (inkl. skøytebane generalhagen)	500	500	500	500
Økt bemanning halldrift	400	750	750	750
Økt budsjett Vintervedlikehold ihht regnskap	6 000	6 000	6 000	6 000
Interkommunal vannområdekoordinator	170	170	170	170
BTI-koordinator oppvekst	900	900	900	900
Kompetanseheving Helse og omsorg	600	600	600	600
Merforbruk Helse og omsorg	100 000	100 000	100 000	100 000
Ny elektronisk pasientjournal	2 000	1 635	700	700
Responssenter	800	2 300	2 300	2 300
Hjelpemidler - årsverk og transport	1 800	1 800	1 800	1 800
Økonomisk sosialhjelp ihht regnskap	35 000	35 000	35 000	35 000
Koordinering og tildeling - årsverk	1 000	1 000	1 000	1 000

Budsjett 2025

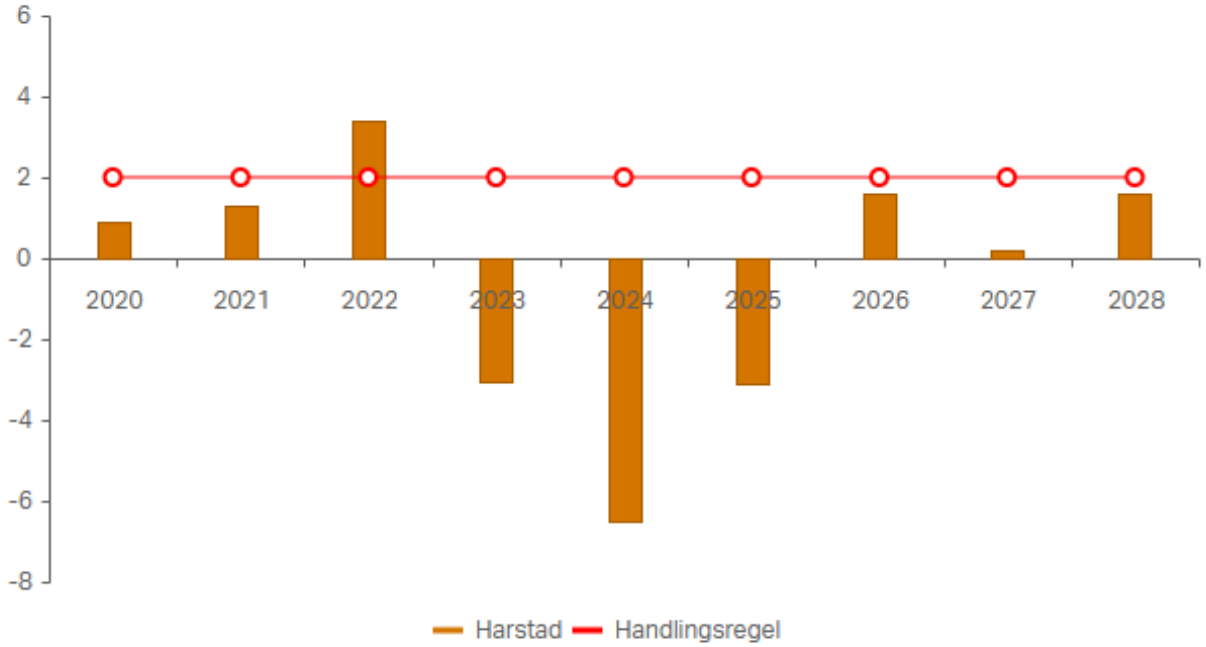
	Budsjett 2025	Budsjett 2024 (opprinnelig)	Budsjett 2024 (revidert)	Regnskap 2023
Sum driftsinntekter	2,94 mrd	2,77 mrd	2,80 mrd	2,78 mrd
Sum driftsutg. (ekskl. avskr.)	2,92 mrd	2,74 mrd	2,90 mrd	2,83 mrd
Netto finans	301 mill	296 mill	269 mill	189 mill
Netto driftsresultat	-91 mill	-73 mill	-181 mill	-85 mill
Sum investeringer	643 mill	803 mill	1 213 mill	807 mill
Bruk av lån	434 mill	604 mill	1 005 mill	653 mill
Nye lån	180 mill	620 mill	620 mill	990 mill

Økonomiplan 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat (minus er positivt)	**90 637**	**-49 640**	**-7 023**	**-48 722**
Overføring til investering	5 000			
Avsetning til disposisjonsfond		49 953	7 023	48 722
Bruk av disposisjonsfond	-95 637	-313		
SUM	**0**	**0**	**0**	**0**

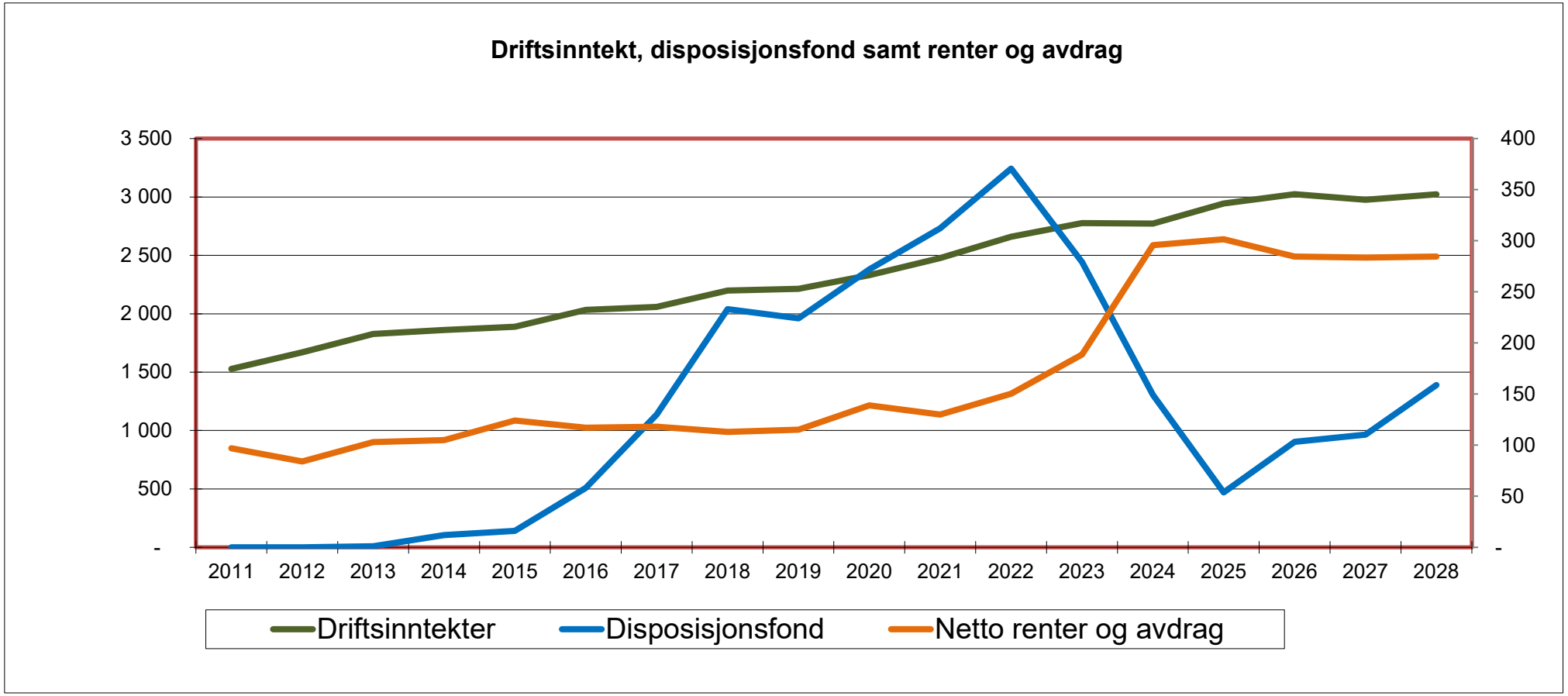
- Overføring til investering er: 2025
  - Kunstgress Harstad stadion 5,0 mill

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

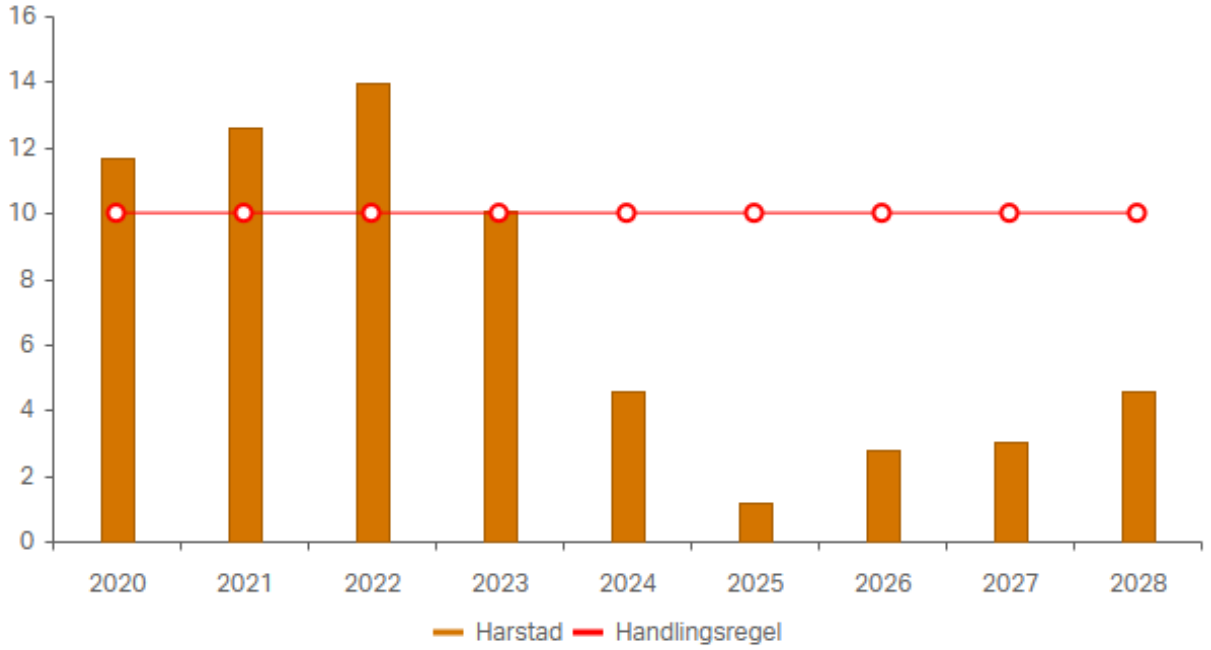

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Harstad	0,91 %	1,32 %	3,39 %	-3,05 %	-6,50 %	-3,10 %	1,60 %	0,20 %	1,60 %
Handlingsregel	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %

Utvikling i inntekter, finansutgifter og disposisjonsfond

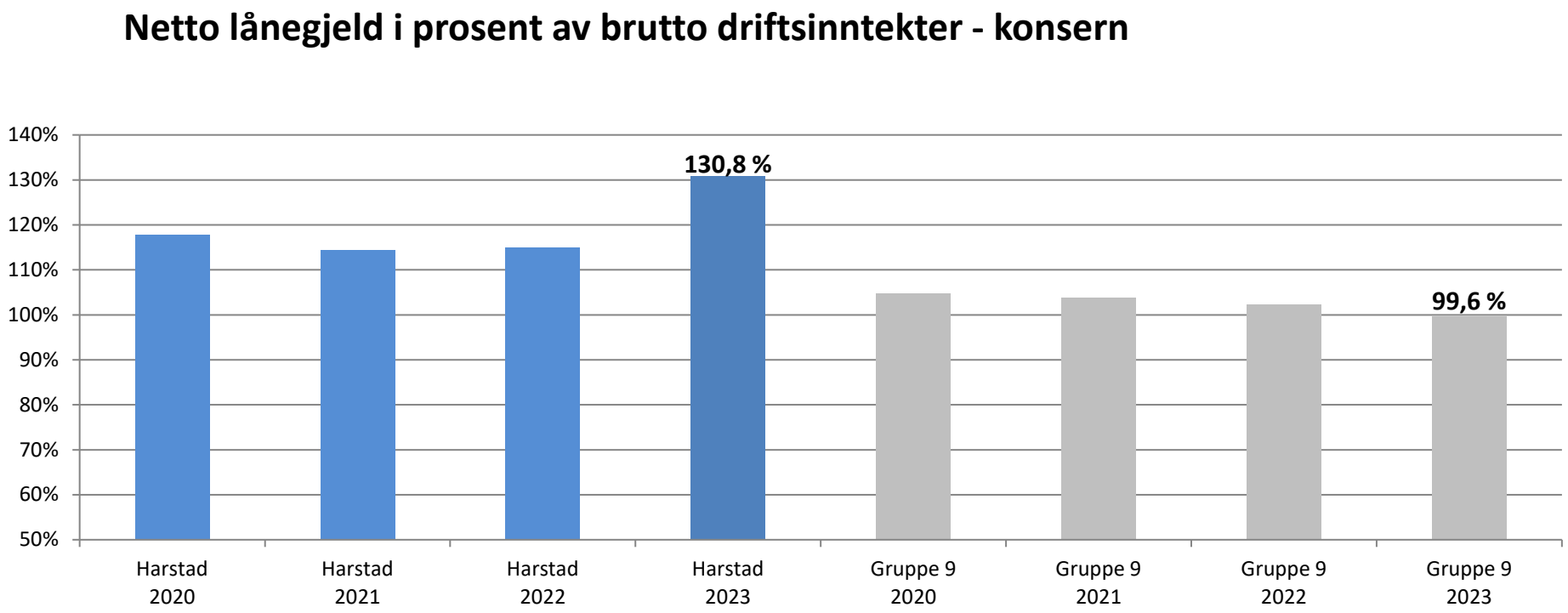

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

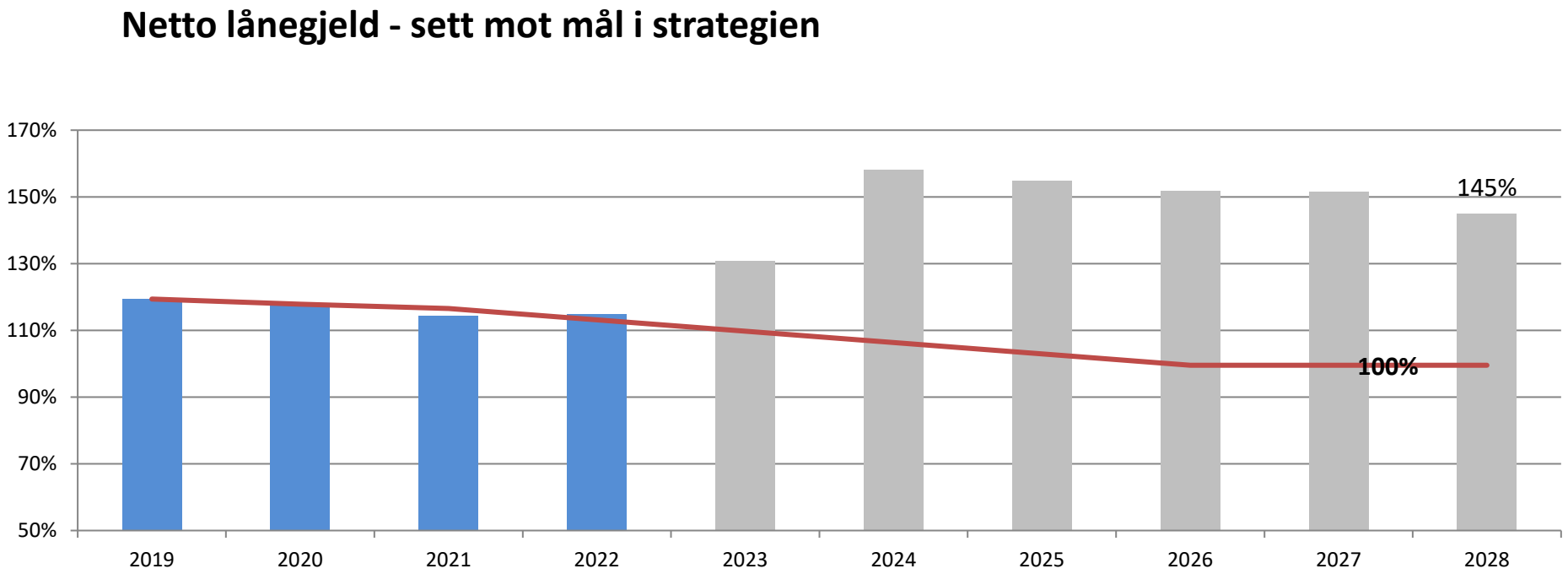
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Harstad	11,69 %	12,60 %	13,94 %	10,10 %	4,60 %	1,20 %	2,80 %	3,00 %	4,60 %
Handlingsregel	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %

Høy total gjeld hittil

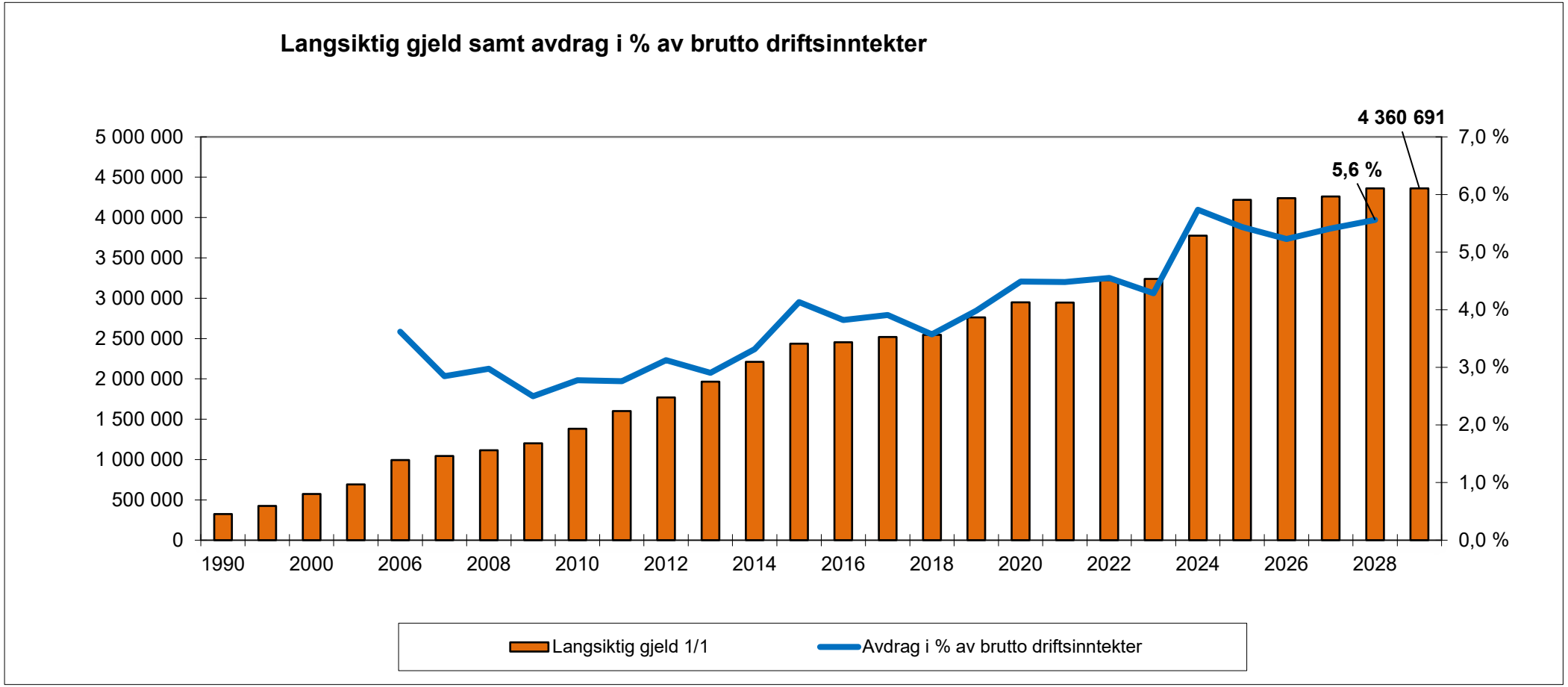
Mål om gradvis reduksjon til under 100% innen 2035.

Gjelden ikke på tur ned ennå

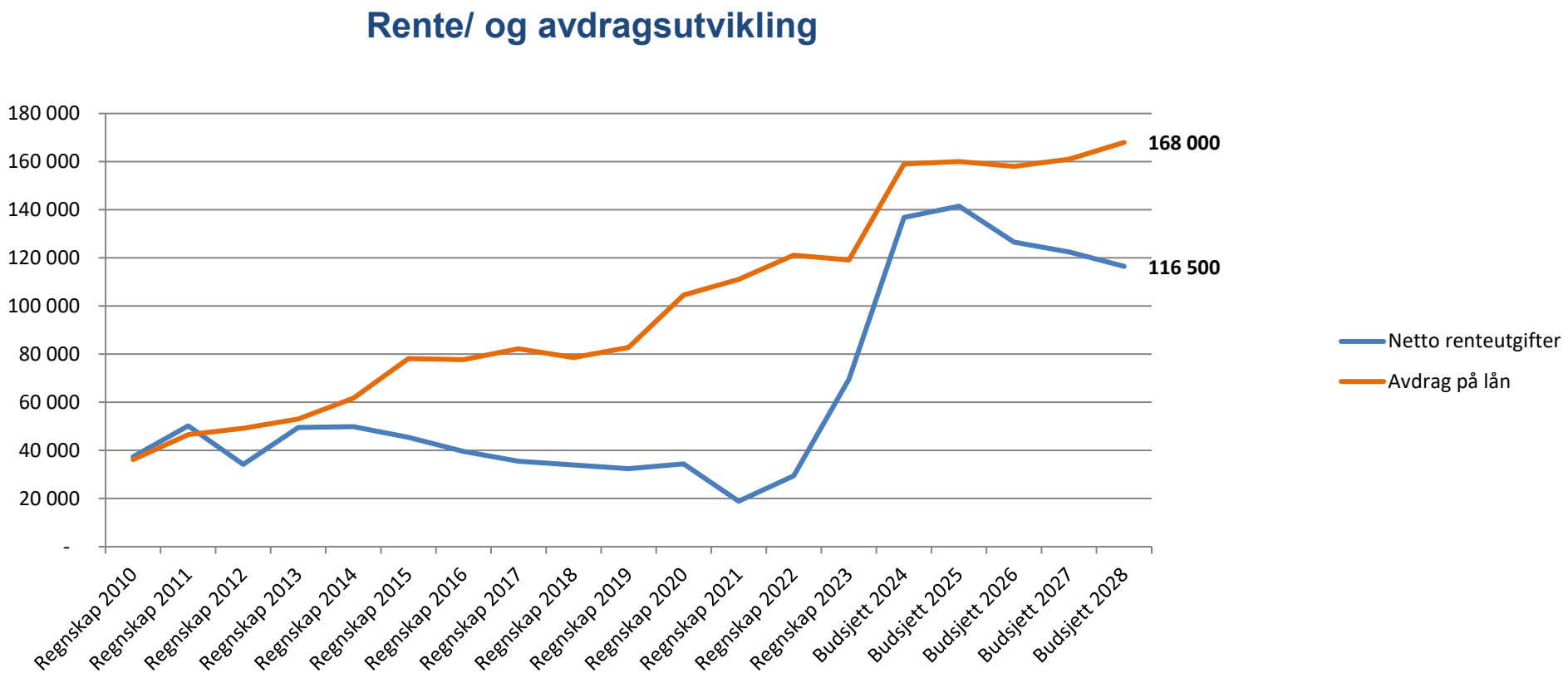

Mål om gradvis reduksjon til maksimalt 100% (rød linje) innen 2035 er vedtatt i strategi for økonomisk bærekraft. Det betyr at investeringsnivået 2029-2035 må reduseres vesentlig.

Stabilisering av gjelden fra 2025

Rente- og avdragsbelastning

Årsverk

	2024	2025
Organisasjon	54,1	57,9
Samfunn og infrastruktur	231,7	232,3
Oppvekst, kultur og integrering	759,6	754,4
Helse, omsorg og velferd	880,0	893,6
Ledelse og økonomi	32,3	35,9
Sum	**1 957,7**	**1 974,4**
Endring i årsverk		16,7
Endring i %		0,8%

Sum økning i årsverk skyldes i hovedsak at 2.etasje på Heggen sykehjem i opprinnelig budsjett 2024 bare var lagt inn som budsjettbeløp mens det for 2025 ligger inne med årsverk.

Ellers er det endringer mellom tjenesteområdene av forskjellige årsaker, men som i hovedsak skyldes flytting av ledere slik at ingen ledere skal ligge på eget ansvarsområde.

Gebyrer 2025

Gebyrene er i utgangspunktet økt med 4,1% som er forventet lønns- og prisstigning i kommunal sektor, med noen korreksjoner.

De viktigste unntak er innenfor de selvfinansierende områder hvor særlig avløp og renovasjon har høyere økning.

Gebyrer selvkost

	2024	2025	Endring	Endring
Vann *	5 745	5 981	236	4 %
Avløp *	6 154	6 934	780	13 %
Renovasjon (normal)	3 992	4 442	450	11 %
Feiing (1-2 etasjer)	662	689	27	4 %
Sum	**16 553**	**18 046**	**1 493**	
Slam **	1 584	1 584	0	0 %

Hovedårsaken til de økningene på avløp og renovasjon er økte driftsutgifter samt akkumulert underskudd fra tidligere år

*Standardbolig på 120 kvadratmeter
** Enebolig

Videre behandling

- Handlings og økonomiplanen vil bli behandlet i flere utvalg og råd fremover

- Formannskapet vil behandle saken 19. november og da innstille til kommunestyret. Handlings- og økonomiplanen med formannskapets innstilling legges ut til offentlig ettersyn i minimum 14 dager før kommunestyrets behandling

- Kommunestyret skal vedta handlings og økonomiplanen 5. desember 2024.

- Det fremlagte budsjettforslaget for 2025 innebærer et driftsunderskudd på 90,6 millioner kroner. Dette ventes å bedre seg vesentlig fra 2026 når de kostnadsreduserende tiltakene for alvor skal gi besparelser.
  - Gjennomføring av nødvendige kostnadsreduserende tiltak i planperioden vil utfordre tjenestenivået i kommunen, men omstillingen er nødvendig
  - Kommunedirektøren understreker at det nå er viktigere enn noen gang ikke å øke de økonomiske utfordringene ytterligere
  - Det er derfor viktig at eventuelle foreslåtte endringer i det fremlagte budsjettforslaget som medfører økte utgifter på et område, blir finansiert med reduserte utgifter på andre områder
  - Disposisjonsfondet vil være vesentlig redusert ved utgangen av 2025 og det er viktig å jobbe for igjen å skape et disposisjonsfond i tråd med strategi for økonomisk bærekraft

Kostnadsreduserende tiltak

- De kostnadsreduserende tiltak som nå presenteres i handlings- og økonomiplan 2025-2028 beskrives i planen i eget sentralt kapittel “strategi for økonomisk bærekraft” og under den enkelte tjenester.

- Kommunedirektøren tilrår at tiltakene innarbeides i økonomiplanen.

- Dersom kommunestyret ikke vedtar tilrådde kostnadsreduserende tiltak er det viktig at kommunestyret vedtar andre tiltak som medfører økonomisk bærekraft

- Kommunedirektøren fremmer egen sak om skolestruktur og spesialundervisning til kommunestyret 05.12.24.
  - Foreslåtte tiltak i begge sakene er innarbeidet i forslag til Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

- Det fremmes en egen sak om kostnadsreduserende tiltak i helse, velferd og omsorg over nyttår.

Endringer i avgifter og betalingssatser for innbyggere i Harstad kommune

- **De fleste gebyrer og avgiftssatser:**
  Øker med 4,1% som er den anslåtte lønns- og prisveksten i kommunene for 2025

- **Gebyrer for avløpstjenester:**
  Gebyrsatsen for avløpstjenester økes med 12,7 % i 2025 for å dekke kostnadene samt dekke inn tilstrekkelig akkumulert underskuddet fra tidligere år.

- **Renovasjonsgebyrer:**
  Gebyrsatsen for renovasjonstjenester økes med 11,3 % i 2025 for å dekke kostnadene samt dekke inn akkumulert underskudd fra tidligere år.

- **Eiendomsskatt:**
  Økonomiplanen legger opp til økning av eiendomsskatten for både næringseiendom og bolig- og fritidseiendom. Dette vil gi økte inntekter for kommunen, men vil også bety økte utgifter for innbyggerne.

- **Parkeringsavgifter:**
  Parkeringsavgiftene øker med 1 krone ut over prisstigning. I tillegg innføres det parkeringsavgifter utenfor parkeringssonen samt ved kommunale formålsbygg.

Tabellen under viser sum kostnadsreduserende beløp ut fra tiltak som kommunedirektøren har innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2025-2028.

	Mål for kostnads-reduksjon på tjeneste-områdene i mill. kr.	Innlagte innsparingstiltak i handlings- og økonomiplanen					Avvik i forhold til innsparingsmål				
		2 025	2 026	2 027	2 028	2 029	2 025	2 026	2 027	2 028	2 029
Grunnskole	21 000 000	3	12	20	25	27	8	4	-3	-6	-6
Pleie og omsorg	74 000 000	23	34	37	40	40	14	21	22	27	34
Kommunehelse	44 000 000	8	16	23	25	25	13	19	13	15	19
Barnevern	14 000 000	3	4	6	6	6	4	7	5	7	8
Barnehage	11 000 000	4	9	11	12	12	2	-1	-2	-2	-1
Sosiale tjenester	5 000 000	5	5	5	5	5	-2	-2	-1	0	0
Kultur og idrett	8 000 000	1	2	2	2	2	3	4	5	6	6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	2 000 000						1	2	2	2	2
Adm, styring og fellesutgifter	15 000 000	31	64	65	64	64	-23	-53	-53	-51	-49
Andre områder	6 000 000	9	13	13	13	13	-6	-8	-8	-7	-7
Totalt	**200 000 000**	**87**	**157**	**181**	**191**	**194**	**13**	**-6**	**-19**	**-8**	**6**

Innlagte innsparingstiltak i handlings- og økonomiplan 2025-2028

Alle tiltak presenteres i hovedkapittel:
«Strategi for økonomisk bærekraft og kostnadsreduserende tiltak» som presenteres ved utlegging av handlings- og økonomiplan 25-28

Alle beløp i 1 000 kr

Tjenesteområde (tekst)	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Fellesområdet	-26 200	-53 200	-53 200	-53 200
Helse, omsorg og velferd	-36 360	-54 460	-65 260	-70 260
Ledelse og økonomi	-1 395	-1 810	-1 810	-1 810
Oppvekst, kultur og integrering	-13 416	-28 181	-40 581	-46 381
Organisasjon	-3 560	-9 360	-10 360	-9 860
Samfunn og infrastruktur	-5 925	-9 805	-9 805	-9 805
Sum	-86 856	-156 816	-181 016	-191 316

Eksempler på innsparingstiltak:

- Redusert brøyting av private veier
- Økning i parkeringsavgifter
- Økt eiendomsskatt
- Ansettelsesstopp og innkjøpsstopp
- Redusert ressursbruk til spesialpedagogiske vedtak i barnehagene
- Endringer i skolestruktur og reduksjon i ressurser på grunn av nedgang i elevtall
- Reduserte driftsutgifter i helse- og omsorgstjenestene

Kommunedirektørens innstilling i sak om skolestruktur:

1. For området sørbyen vedtar kommunestyret kommunedirektørens alternativ I. Hele skoletilbudet ved Sørvik skole legges ned. Alle elevene ved Sørvik skole får sitt skoletilbud ved Kila barne- og ungdomsskole fra 01.08.25.
2. For området midtbyen vedtar kommunestyret kommunedirektørens alternativ I. Kanebogen skole legges ned fra 01.08.27. Det bygges ikke ny Kanebogen skole, og Seljestad barneskole oppgraderes i tråd med anbefalingene i rapporten fra Telemarksforskning. Elevene ved Kanebogen skole fordeles på skolene Medkila og Seljestad b.
3. For området nordbyen vedtar kommunestyret:
    a. Ungdomstrinnet ved Øyriket oppvekstsenter flyttes til Hagebyen ungdomsskole fra 01.08.25
    b. Stangnes ungdomsskole opprettholdes med ny lokasjon på Bergseng skole fra 01.08.26
    c. Barnetrinnet ved Øyriket oppvekstsenter organiseres som en avdeling under Bergseng/Nordsiden skole fra 01.08.2025
    d. Finnvika barnehage organiseres som avdeling under Nordhusan barnehager fra 01.08.25.

4. Kommunestyret vedtar at det utarbeides en detaljert gjennomføringsplan som sikrer en god prosess for elever, ansatte og foreldre.
5. Kommunestyret vedtar å igangsette en prosess for å revidere lokal forskrift for skolekretsgrenser i Harstad kommune.

Nye investeringstiltak

		Ramme	2025	2026	2027
Seljestad barneskole tilbygg	NY	187 700	10 000	77 000	100 000

Alternativ løsning i skolestruktursak

- Området midtbyen alternativ II

- Kanebogen og Seljestad skole videreføres som i dag, men uten investeringer i Kanebogen skole og Seljestad skole frem til minst år 2035. Da skal kommunens gjeldsgrad være redusert til 100% i henhold til strategi for økonomisk bærekraft. Det forventes at elevtallet i området reduseres. Opptaksområder skal reguleres ved kommende gjennomgang av lokale forskrifter om skolekretser.

- Kommunestyret kan da velge nytt punkt og midtbyen alternativ II i innstillingen slik:

- For området midtbyen vedtar kommunestyret et alternativ som viderefører dagens struktur, men uten investeringer.

Kostnadsreduserende tiltak innenfor spesialpedagogisk hjelp, spesialundervisning og styrket tilbud til førskolebarn

Ansvarsområde	Kostnadsreduksjon i planperioden vist i årsverk							Endring fra 2024
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Skole	69	81	81	78	75	72	71	10
Barnehage (høst tall)	33	34	30*	26	25	23	23	11

Konsekvenser av innsparingstiltak

- **Redusert tjenestenivå:**

  For å nå innsparingsmålene vil det være nødvendig å redusere tjenestenivået på flere områder. Dette kan bety færre ansatte, kortere åpningstider, og begrenset tilgang til enkelte tjenester. Men ingen ansatte vil miste jobben sin i denne prosessen.

- **Økt belastning på ansatte:**

  Reduserte budsjetter og færre ansatte kan føre til økt arbeidsbelastning for de gjenværende ansatte. Dette kan igjen påvirke kvaliteten på tjenestene og føre til økt sykefravær.

- **Utsatte og uttatte investeringer:**

  Kommunedirektøren foreslår å ta noen vedtatte investeringer ut av økonomiplanen, slik som kunstfrossen skøytebane og noen andre mindre investeringsprosjekter.

- **Prioritering av tjenester:**

  Kommunen vil måtte prioritere hardere mellom ulike tjenester, og noen tjenester kan bli nedprioritert.

- **Endret driftsmodell:**

  Kommunen må utvikle nye og mer effektive driftsmodeller for å kunne levere tjenester innenfor de reduserte budsjettrammene.

Spørsmål

- Spørsmål vedr. handlings- og økonomiplan fra politikere sendes inn til kommunedirektør, postmottak eller økonomisjef i økonomiplanprosessen. Spørsmål og svar legges ut i eget kapittel i Handlings- og økonomiplanen slik at alle blir informert